По конфіскаті — наклад другий!

Ч. 21. (9.852) Львів, середа 27. вересня 1922. Почтову належність оплачено готом. Рік XL.

ДІЛО

Виходить щоденно рано.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щад. 143 322.
Адреса тел.: „Діло—Львів".
Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.
Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно в краю 2000 Мп.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 ліріл, Німеччині 300 н. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон. Румунія 50 лей, Болгарії 50 левів, Австрії 2.500 мп. Зміна адреси 100 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 80 Мп.

Видає: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО". Начальний редактор: ФЕДЬ ФЕДОРЦІВ.

Галицька делеґація перед Союзом Народів.

Як було у нас згадано, дня 29. серпня с. р. виїхала Галицька Делеґація, зложена з пп. д-ра Костя Левицького, д-ра Степана Витвицького й о. Йосафата Жана до Женеви, з приводу третьої з черги сесії повного Союза Народів.

Перший раз стрінувся уряд Української Нац. Ради Сх. Галичини, зі Союзом Народів в 1920 р. — в часі першої сесії Союза Народів, який проводив тоді Бельгієць Гіманс. До нього звернулася наша Делеґація 4. грудня 1920 р. під проводом през. д-ра Евгена Петрушевича. Президент Гіманс поставив галицьку справу на порядку нарад Ради Союза Народів, котра на своїм засіданню в Парижі, в дні 23. лютого 1921 р. ствердила, що Східна Галичина не належить до Польщі, бо Польща є тільки тимчасовим військовим окупантом сеї території та звернула увагу головних держав Антанти на потребу вирішити державне становище сеї території, згідно з арт. 91 сан-жерменського мирового договору.

Другий раз стрінулася Делеґація Української Нац. Ради Сх. Галичини в часі другої сесії Союза Народів в Женеві, у вересні 1921 р., який проводив делеґат Голяндії д-р Карнебек. Тоді на предложення делеґата Канади, міністра Догерті, рішив повний збір Союза Народів однодушною резолюцією з 27. вересня 1921 р., висказати бажання до головних держав Антанти, щоби вони приступили в близькім часі до вирішення державного становища Східної Галичини. Але представники великих держав Антанти не вирішили сеї справи, хоч на міжнародній конференції в Генуї, дня 10. мая 1922 р., самі признали, що справа Східної Галичини є міжнародньою, та що її вирішення є незвичайно важне й нагле для удержання мира в Европі.

А міжтим, в останнім часі, Польща намагається насильно перевести у Східній Галичині вибори до варшавського сейму та проти волі українського населення самовільно накинути Східній Галичині якусь карикатуру автономії, щоби таким способом анектувати сю територію для себе з очевидним нарушенням мирових договорів, на котрих сторожі повинен в першу чергу стояти Союз Народів.

Тому Галицька Делеґація, пораз третій, на отсій третій сесії Союза Народів, звернулася іменем українського населення, як переважаючої більшости всього населення Східної Галичини, до Союза Народів з домаганням, щоби отся найвища міжнародня інстанція ще раз звернула увагу головних держав Антанти на конечну потребу як найскорійшого вирішення державного становища Східної Галичини, згідно з основами національної справедливости.

Виконуючи однодушне домагання українського народу Галицької Землі, Делеґація передусім вручила своє представлення в сій справі дня 6. вересня с. р. усім делеґатам (членам) Союза Народів, щоби їм пригадати потребу негайного вирішення нашої справи на основі права самовизначення.

Опісля, дня 8. вересня с. р. внесла Галицька Делеґація представлення до Ради Союза Народів з домаганням, щоби вона в послідовности своєї постанови з 23. лютого 1921 р. висказала свою опінію, що Польща не має права переводити у Східній Галичині виборів до варшавського сейму. Наслідом отсього представлення президент Ради Союза Народів делеґат Бразилії, ексц. Да Гама, представив сю справу на засіданню Ради Союза Народів, дня 13. вересня с. р. з прихильним внеском.

Крім того Галицька Делеґація внесла представлення до повного збору Союза Народів дня 10. вересня ц. р. на руки президента повного збору Союза Народів, делеґата Чіле, Е. Едвардса, щоби повний збір заняв становище супроти невиносимих обставин, спричинених довготревалою польською окупацією у Східній Галичині. На те поставив голова делеґації Канади, міністер Фільдінг формальний внесок, дня 18. вересня ц. р., щоби повний збір Союза Народів в імя національної справедливости, поновлюючи минулорічну свою ухвалу, звернув увагу головних держав Антанти на потребу й доцільність негайного вирішення державного становища Східної Галичини.

Сі заходи увінчалися повним успіхом в Союзі Народів. Дня 22. вересня повний збір Союза Народів в друге ухвалив звернути увагу союзних і заприязнених держав на конечність як найскоршого вирішення правного стану Схід. Галичини. Треба сподіватися, що великодержави Антанти не останутъ глухі на цей авторитетний відзив повного збору Союза.

✝ ОЛЕКСАНДЕР МИШУҐА

Весною цього року пронеслася по всій Україні сумна вістка, що великий український співак і громадянин, добродій цілого ряду українських, головно музичних, інституцій, Олександер Мишуґа, помер на далекій чужині, у Фрибурзі в Німеччині, дня 9. марта 1922 р. Помер далеко від своїх тілом, але душею разом з ними. Останньою думкою Покійника була журба про Музичне Товариство ім. Лисенка у Львові, якому й записав цілий свій маєток. Протягом цілого свого довгого життя світового співака, устеленого терням і рожами, Олександер Мишуґа завсіди почував себе невідрадним сином своєї Нації. Її на славу збирав оплески на естрадах, в допомогу її повертав свої заробітки. Не було мабуть одного Українця, що виявивши музичний талан, не найшов би був в Покійнику свого великодушного протектора.

Тепер прийшла черга на нас подякувати Покійникови за труд Його життя пошануванням Його тлінних останків. Згідно з бажанням Покійника спічнуть вони в гробниці Його родинного села Виткова в Радехівщині. Покищо вони перевезені до провізоричної гробниці до Львова. В пятницю дня 29. ц. м. о 3. год. по полудні будуть святочно перенесені з Преображенської церкви на головний двірець, відкіля в суботу, при асисті духовенства будуть перевезені до Радехова. Остаточні похорони відбудуться в неділю у Виткові Новім.

Самозрозуміло, що момент перенесення тлінних останків великого Покійника з Преображенської церкви на головний дворець буде для усього українського громадянства Львова і провінції нагодою віддати честь життю і заслугам Олександра Мишуґи. В першу чергу покликані до цього усі, що так чи инакше мають якенебудь відношення до музики і співу, які були змістом життя Покійника.

Італія проти польських виборів і накинення польської автономії у Східній Галичині.

З Риму з офіціяльних кругів одержуємо відомість, що на днях італійське правительство інтервенювало вже у польськім уряді у Варшаві в справі нарушення ним міжнародніх договорів у відношенню до Східної Галичини через розписання на тій території виборів до варшавського сейму та заміреного накинення Східній Галичині т. зв. польської автономії. Інтервенція була рішуча й енергійна.

Справа Ст. Федака і тов.

Замісць сенсаційних відомостей про великий процес за державну зраду, пляноване повстання, переворот, „спричинення небезпеки для держави ззовні та громадянської війни внутрі держави" — читаємо у „Przegląd-i Poniedziałkow-im" з 26. ц. м. таку скромну замітку:

„Варшава. Наш кореспондент повідомляє: Як довідуємося із компетентних кол, швидко буде оголошена амнестія для 13 товаришів протидержавного заговору у Всходнєй малопольсце". Перед судом стане один лише Федак, обвинувачений у злочині заміреного вбийства".

Велика Україна.

Велике підвищення митних зборів.

Від 18. вересня на українському совітському кордоні наступило велике підвищення митних зборів. Це підвищення виносить майже сто відсотків дотеперішніх митних зборів. Підвищення переведено в той спосіб, що попередні ставки в золоті заховано, але один золотий рубель обраховується від тепер не 1,500.000 совітських рублів, 2,700.000. Ставки ці носять виразно заборонний характер й високій мірі утруднять торговельні зносини з совітською Україною.

Справа сіоністів.

Київський ревтрибунал недавно розглядав справу сіоністів, яких обвинувачувано в утворенню сіоністичної організації. Підсудних засуджено до тюрми на ріжні терміни.

Задержка у встановленню безпосередньої комунікації з Україною.

Встановлення безпосередної залізничої комунікації між Польщею й радянською Україною мало бути переведено 5. жовтня. Як виясняється підготовка совітської влади до відновлення цього сполучення й необхідний в звязку з цим ремонт залізничого шляху лише щойно розпочинається і не можна сподіватись, щоб роботи були закінчені в призначенім раніш терміні.

Нові засуди на смерть.

В Харкові закінчився процес місцевої організації „Союза відродження України". Пятнадцять чоло-

вік засуджено на кару смерти через розстріл,

Становище в Криму.

„Рабочая Ґазета" повідомляє: „Голод в Криму в 1921—22 році був не менший, ніж в Поволжі. В В Криму згинуло 10 прц. дорослого населення. Деякі міста й села — Карасу Базар, Бахчісарай. Евпаторія — зруйновані, вимерли й спорожніли на 50 прц. Майже цілком згинула велика робоча худоба. Посівна площа зменшилась на 75 прц. рівняючи з довоєнними часами. Надії на врожай 1922 р. так само не справдились. В цім році доведеться годувати не менше 850 тис. людей, себто половину людности".

Делеґат Союза Народів в Харкові.

До Харкова прибув делеґат Союза Народів для вияснення питання про пошести на Україні. Делеґат має лишитися в Харкові на довший час.

Смертність серед Жидів в Одесі

Представник жидівських організацій допомоги голодним в Одесі д-р Адлер подав, що кількість Жидів, які вимерли в Одесі за перше півріччя 1922. виносить 20.000 тисяч, складаючи 10 прц. відсотків всієї жидівської людности в Одесі. З всієї кількости смертей 40 прц. припадає на померлих з голоду, 10 прц. від пятнистого тифу і 40 прц. від инших пошестей.

він брав участь у гуцульській делеґації, котра їздила з чолобитнею до Варшави.

Діти і жінка, які були свідками нападу просили із сльозами, щоби Прокоповому дарувати життя, але надаремно.

На провінції.

„Dziennik Ludowy" пише: Поліція пошукуючи за справниками підпалів ствердила, що по селах блукають „банди українскіх боювек", які складаються із студентської молоді. Боївки часто одягаються у польські військові мундури, підпалюють двори і стріляють з крісів до селян, які хотять гасити пожежі, як це діялося в Антонові під Жовквою.

Динаміт під шинами.

Як доносить польська преса, на лінії Конюхів-Сколе Стрий невідомі особи підложили динаміт під залізничі шини.

Настрашився.

В ночи з 18 на 19 вересня в с. Утішків хтось кинув бомбу через вікно учителеви Люшкевичу, який заразом є „kierownikem" тої громади. Бідняга так настрашився, хоч бомба не експльодувала, що в ночі втік до Золочева і три дні молив старосту о надання йому прибічної сторожі. День і ніч сидить поліцай і пильнує „kierownika". Крім того заведено варту із 6. селян, які в день і в ночі стережуть перестрашеного. Жандармерія і тайні агенти вештаються по селі. Виновників не найдено. На донос одного поганця було арештовано двох хлопців, однак комендант постерунку заявив, що донос „злодія" не має вартости і хлопців випущено.

Нові підпали.

„Przegląd Poniedziałkowy" нотує кілька нових підпалів на фільварках: В Ляцькій Волі пов. Мостиска підпалено на польському фільварку 3 великі стирти збіжа, власности Теодора Ґвоздзіка. Шкода виносить кілька міліонів. На фільварку Жардів (?) пов. Яворів підложено огонь, жертвою якого упало кілька стирт збіжа. Редакція згаданого часопису кінчить нотатку такими погрозами: „Не грайте з вогнем!" Польський хлоп за кождий підпал відповість реванжом і підпалом домів руських священиків".

Знов пожежі.

Як нам доносять, в селі Бугнові пов. Журавно підпалено кілька стирт збіжа власности князя Чарторийского, вартости кількадесять міліонів.

Виїмковий стан?

В перемишлянському повіті оголошено виїмковий стан. На оголошеннях в тій справі підписаний тернопільський воєвода Ольпиньскі. Рівночасно громадські уряди дістали наказ доставляти з громади по 10 селян для варти біля двор'в з по 4 на залізничий шлях і мости. Війти пояснюють накази так, що сторожа і громада відповідає за знищення дворів. Виновникам грозиться карою смерти. Відозви писані по польськи і українськи. В м. Перемишляни закватеровано відділ війська в будинку „Народнього Дому".

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині просимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло" у Львові, а нас повідомити листівною. — *Адміністрація.* 1—4

З Волині.

Призначення еп. Діонисія.

Епископ Діонисій, керуючий волинською єпархією, призначений архієпископом волинським.

Українське шкільництво на окраїнах.

Під таким наголовком пише „Robotnik" з 23 ц. м. про страшний стан наших шкіл і освіти на Волині. Масово звільнено вчителів-Українців; на ділі на цілій Волині і Поліссю немає ні одної середньої школи з українською мовою навчання. Справа концесії на українську прогімназію у Володимирі-Вол. зволікається кураторією вже два роки, переходячи десяток інстанцій у Луцьку та й навіть Варшаві. Нічому дивуватися, що українське населення, яке творить на Волині 80 прц., є страшенне огірчене, глядячи, що на кільканадцять польських державних шкіл, нема ні одної української, та й приватної ґімназії не дозволяється одкрити.

„Robotnik" заповідає допомогу цій справі з боку ППС., з рамени якої був вже у міністра освіти п. Недзялковскі.

„Mądry Polak po szkodzie". Чи че пізно, панове?!

„Свобода" й терор.

В літку сього року на опущену з часів війни парохію Озеряни (село дощенту зруйноване війною) призначено священником перенесеного з Кременецького повіту панотця Рибчинського. Церковну землю засівали місцеві селяне, які третину врожаю дали свому панотцеві. Ще з літа в околиці кружляють чутки, що урожай отриманий панотцем забере староство, на тій підставі, що панотець недавно обняв парохію. Затріважений тими чутками, удається він у староство до Ковля, де запевняють його, що отримана ним третина врожаю — є власністю [illegible]о, яко місцевого пароха.

29. серпня зявляється паньствова поліція з фурманками забірати збіжжа.

На жадання панотця показати ордер, на підставі якого забирається збіжжа, комендант постерунку почав глузувати. Тоді парох наш чемно попросив „гостей" їхати собі в порожні: бо без писаного ордеру від влади на забирання врожаю, він не дозволить взяти ані одного снопа. Люде, що випадково були при тім, висловлювали своє обурення.

На це комендант постерунку опускає приходство. При чому без усякої причини стріляє в гору. Невдовзі зявляється більша збройна сила: коло 20 селян заковують у кайдани й женуть у Ковель до вязниці.

Точиться слідство, що панотець словами „бий панів" підбурював людність до заворушень. Самого панотця тягають на переслухання до поліції й староства. При чому комендант постерунку дозволяє собі „тикати" священикові, називаючи його „popem gajdamackim".

Нещасний той священик шукає захисту від того наклепу в епископа свого. Але чи епископ Діонисій буде боронити свого підвладного священика від такої нечуваної наруги й провокаційного наклепу — це ще питання?...

Марко Луцкевич.

Галицькі відносини.

В селі Костичі пов. Косів напало в ночі трьох селян на Михайла Прокопова і з криком: „Смерть зрадникам!" замордували його ножами. „Gazeta Codzienna" доносить, що Прокопова замордували українські студенти з пімсти за те, що

Вандалізм.

Ревізія і вибух бомби у Науковому Товаристві ім. Шевченка у Львові.

23 го вересня перед полуднем явилося в камяниці Наукового Тов. ім. Шевченка при вул. Чарнецького 24 — двох комісарів поліції в супроводі цілої компанії агентів і озброєних карабінами поліцаїв та перевели ревізію в бібліотеці й музеї товариства. Ревізія відбулася в супереч усяким законним приписам,

без представлення ніякого писаного розпорядження. По словам одного комісара наказ прокураторії що до переведення ревізії має прийти пізнійше, але його досі не одержано. Кидалася у вічі надзвичайно дивна поведінка ревідуючих, які впали до найвищої наукової установи, нач до гнізда політичних конспіраторів. Не знати було, про що саме їм ходило, що саме мали шукати. І комісар, і агенти хапали перші ліпші книжки, часописи, рукописи в рукописнім відділі, ба навіть якісь старі атляси — і все це розглядали як щось незвичайно підозріле. Кождий непольський друк, особливо український, видавався поліційним органам небезпечним документом заговірників. Старі бюлетини ріжних телеграфічних агенств, навіть тарнівського бюра уряду У. Н. Р. бентежили комісарське око вже самим своїм виглядом. Навіть читанка на І у ґімназіяльну клясу, видана чеським урядом для Закарпатської України, звернула увагу якогось

ЮРІЙ КМІТ.

4)

ГИМН ОДРУЖІННЯ.

(Виривок з повісти „Мандрівка").

(Продовження.)

Стоїть тінь біля порога й говорить прохожим: Тут хата убога... Пройшла Пандора — рука в неї затиснена, обличчя міна сувора...

Не чекай на працю, а на Націю.

Чи знаєш, уродлива жоно, кільки налисилось на твоє майно? Свою ціну знай — стій твердо і не впадай, завзяту борню підіймай!

Коли з одним достойним себе злучиш, звінчаєш, безкрайньої роскоші на душі й тілі зазнаєш... Усе инше сурогат, одур, обман — розтрачений найвищий життєвий талан...

Хто за зверхніми блисками летить, в осередніх недостач не підмітить, трагедію починає, далі грає й на руїнних пустарищах каторжне життя кінчає...

Де серце з серцем не говорить, там одружіння свого щастя не сотворить...

Краснопера птаха підлітає, скаче — ошомлений мудрець проснувся і плаче...

У всі двері заглядайте, по всіх вікнах читайте, а рази грядучих загроз глибинних, душевних цінностей одно в одному не облишайте!

Зверхній нахід холодно прийняти й до пильної провірки сил стати...

Не зараз у моменті збрую складати й, не розвідавши броду, в хвилях поринати...

Чого справжня любов не освічує, не гріє, се схиляється, вяне, марніє й неповерено, затратно пидіє...

Хочеш мистцем бути, не можеш позабути: В явищах зверхнього життя душу віднайди й до свойого осередка введи, тут у горнилах усе перепали, перетвори й не минаємим буттям наділи...

І нагота не гидота й не фотографічна мертвота, коли духом пройнята, в душі й з душею почата і з одвічним сяйвом злита...

Все стрічне треба так малювати, щоб йому життя й душу дати.

Легче огні запалити, розшалити, ніж їх швидко погасити; легче сторощити, побити, гомоном шуміти, ніж потім зєднати, змирити й високо настроїти...

Зростати, підпомогати, цілити й спасати, значить, найвищу правду за мету мати...

Хочеш належно доспіти, мусиш терпеливу несхитаність зустріти і в її блисках ясніти...

Найкращі, з витонченою, глибокою душою, хоч між голосною юрбою, стоять зєднані з тихою самотою.

Не питай, чи тебе прохожі розміють, радше звідуйся, що за вогні в твойому осередку жевріють...

У звязках життя — неоцінена спільнота: жіноча ніжнота й мужчинна твердота.

Хто хоче волю мати, мусить величнім законам послухати.

Щоби під визвольний прапор стати, треба перше свої глибини впорядкувати...

Ніколи не позабудь — хай стукає в твою груди, що коротке життя, а жемчужне буття...

Хоч яка загроза й катівня — споможе тебе, небоже, дуга оружіння і його скарбівня.

Людська воля хитається, в хуртовинні заневидности зміняється, якщо з вічною правдою минається.

Коли владою над зверхнім світом упєшся, до пустарньої скали ненаситних пожадань закуєшся...

Національному шумови міру знай — над чужою скарбівнею ангелом витай!

Затягнім під надрушену, крихку минулість нове, тривке мостиння, хай здвигається грядучим синам чудовостильна святиня!

Святий запал, величнє звоушення в геройський труд злучи й завдані рани, сподіяне лихо лічи.

Без боротьби з собою не станеш у життю міцною ногою.

Самоперемога — дорога до раю, до Бога.

З раньої весни все належно чини, не буде потім тиранно - викидної вини.

Життя важке, боутальне й бурхливо нагальне... Мете метільниця на дні — закриває всі блиски на вершині.

Тут і там зори, чия над тобою дірігентура? Хто паном у хаті, чи

агента, який у своїй всевідучости і там добачив небезпеку для цілости польської держави. Кінець-кінцем довгі пошукування як і треба було сподіватися, не видали ніякого результату.

Всупереч навіть польським законам ревізію в музею переведено у відсутности управи товариства, — в установі, яка зберігає скарби великої музейної вартости!

Гостина поліції (і то не перша вже!) в бібліотеці й музею Наукового Тов-а се не збияка сензація. Адже взагалі ревізії в таких поважних наукових інституціях явище небувале в культурному світі.

Та на цій прикрій візиті не скінчилися неприємности для товариства, бо того самого дня, о 7-ій годині вечером після того, як усенький день пантрувала там поліція, мусіла каменниця перебути ще одно лихо. Під головними сходами, у вікониці до магазину з книжками, вибухла бомба, підложена злочинною рукою якогось „odwetowc-a". На щастя, вибух не потягнув за собою ніяких жертв і не спричинив більшої шкоди. Тільки в стіні магазину вирвало більшу діру й двері, та повилітали шиби в брамі, в дверях на сходах, у сінях мешкання секретаря Товариства, відомого етнографа п. Вол. Гнатюка і деинде на 1-шім і 2. поверсі.

Годі дібрати слів для напятнування злочинного замаху на культурні, великої артистичної й наукової вартости збори, цілість й незайманість котрих повинна би бути святою для кождої культурної людини без огляду на її народність. Але злочинець не спинився і перед можливістю людських жертв, бож у тому будинку живуть і приватні мешканці.

В кілька хвилин по вибуху бомби на місці зявилися поліційні органи і пожарна сторожа. На щастя, вибух не спричинив пожежі, яка могла дуже легко статися тимбільше, що в брамі зложила друкарня Товариства багато паперу. Під натиском вибуху друга брама від подвіря так стиснулася, що годі було її відчинити. Отже в разі пожежі й нарушення головних сходів мешканці камениці булиб буквально замкнені і мусілиб хиба вискакувати з вікон. Але вони й помимо того були замкнені через цілу добу, бо поліція відходячи, поставила сторожу з наказом нікого не випускати не впускати до камениці аж збереться комісія. Комісія мала явитися на другий день о 10-тій рано. Тимчасом не було її зовсім цілий день у неділю. Не зважаючи на кількаразову інтервенцію у Дирекції поліції, вона не дозволяла здіймати бльокади будинку через цілий день і аж десь коло 7-ої год. увечері дозволено льокаторам вийти на світ божий. Завдяки цій поліційній бльокаді дехто з мешканців мусів мимоволі постити, бо ані на сніданок, ані на обід не хотіла їх пустити сторожа, бо мовляв — nie wolno, або — nie umrzecie z głodu. Так само не дозволяла сторожа нікому й увійти до камяниці, а навіть говорити зі знайомими з вікна. Так отже мало того, що всі льокатори мусіли пережити терпкі хвилини ревізії, а потім вибуху, але їх не знати за що продержалося у фактичній бльокаді. Така поведінка так противна всякій льогіці й законности, що просто годі дібрати слів на названня її. Незадовго готові ми дожити ще й инших практик... Все можливе!

Вибух бомби в українському „Академічному Домі".

Підложена рукою вандала бомба в українському „Академічному Домі" при вул. Супінського спричинила своїм вибухом кольосальні шкоди для Дирекції гімназії сестер Василіянок. Вистане згадати, що знищенню улягла машинерія центрального огрівання, пивничні склепіння і часть стіни. Крім цього вилетіли усі шиби з вікон задної стіни будинку. Поки що поліція не допускає нікого з Українців до будинку і важко точно означити розмір доконаних вандалом шкід. До цього вибуху ще вернемо.

Долина.

Головна Управа Українського Педагогічного Тов-а одержала від Дирекції гімназії в Долині письмо такого змісту:

Цеї ночі о год. 3. „фаховці" з добре розробленим пляном, винявши фронтову шибу з коритаря гімназії дісталися до фронтових саль будинку, поуставляли в салях величезні гранати заосмотрені запальним льонтом, пообливали нафтою і бензиною лавки і поміст, понакладали багато патронів по лавках, щоб не можна приступити до ратовання і підпалили льонт. Вибух наступив лише в одній найбільшій сумежній від канцелярії і кабінету салі; знищив стіни, вікна, мапи, катедру (до тла) і ушкодив фісгармонію — на щастя сторож з родиною учувши гук прибіг з водою і угасив пожар. Прочі металеві великі ґранати не експльодували. Рано о 1·28 прибула на місце жандармерія і списала протокол та забрала гранати.

Довкола грецько турецького конфлікту.

Льойд Джордж про справу проливів.

„Н. Фр. Пр." доносить, що Льойд Джордж перервав ферії і вернув несподівано до Льондону, де скликав Раду Міністрів, щоби запізнати її правдоподібно з перебігом парижських переговорів.

В розмові з денникарами заявив Льойд Джордж, що Чанак треба удержати.

Англія не мала до тепер нічого спільного зі спором між Грецією і Туреччиною. Туреччина завдячує Англії і Франції більш чим якій небудь иншій державі і тому тим більшою невдячністю було замкнення Дарданелів в часі війни, що спричинило величезні втрати для союзників. Туреччина поносить відповідальність за поразку союзників на східнім фронті, а також за програну Румунії. Продовжило це війну що найменше на 2 роки. На світі мусить запанувати мир і в інтересі цего миру треба ясно розвязати справу проливів. В інтересі европейського миру лежить, щоби війна не перекинулась з Азії до Европи. Свободу проливів управильнить найкраще Союз Народів. Коли в свій час Греки дійшли до невтральної полоси, щоби зайняти лінію Чатальджі і увійти до Цар городу, тоді англійський ген. Геррінгтен видав до Греків відозву, якої зміст був анальогічний з відозвою, яку вислано тепер до Кемаля Паші. Відношення Англії було безстороннє, як супроти Греції так і зглядом Туреччини. Закінчуючи інтервю, підчеркнув Льойд Джордж, що в інтересі миру лежить, щоби опіку над проливами перейняв Союз Народів.

Виїзд французького делеґата до Смирни.

З Царгороду доносять, що французький уряд віднісся до Кемаля Паші з проханням, щоби не зачинав ніякої акції перед приїздом французького делеґата, котрий виїхав дня 22. ц. м. з Парижа до Смирни.

Посередництво союзників.

З Лідилду доносять, що уряди англійський, французький і італійський стараються ще перед відкриттям конференції відтягнути грецькі війська на лінію визначену ґенералом союзних військ. Після усталення згаданої лінії могла би слідувати негайна стріча Мустафи Кемаля паші з ґенералом союзних військ. Як місце стрічі предбачують Мудан або Ісмід.

Анґлійці укріпляють Чанак.

Аг. Райтера доносить з Чанаку: В місті є тепер головна кватира англійських військ. Анґлійці укріпляють свої становища. Сподіються наближення відділів турецької кінноти до невтральної стрефи. — Евакуовані французькі й італійські відділи є тепер біля Галіполі. Англійська підмога приходить безперервно.

Замкнення комунікації.

Кореспондент „Есовшеєйтед Прес" телеграфує: Комунікація між Царгородом і Морем Мармара та між острівцями на Морі Мармара і Дарданелями замкнена. Англійські кораблі мали загрозити острілюванням кожнього корабля, що не примінювався би до цього приказу.

Кемалісти перейшли невтральну полосу.

Аг. Райтера доносить, що війська Кемалістів перейшли границю невтральної полоси коло села Крем Кое, на віддаль гарматнього стрілу від англійської лінії. Турецький адміністраційний урядник в Чанак завізвав війська Кемаля, щоби залишили негайно невтральну полосу. Також ген. Геррінгтен завізвав представників уряду Ангори, щоби Кемалісти відступили негайно назад.

Затоплення анґлійського контрторпедовця.

З Царгороду доносять, що на морі Мармара потонув англійський контрторпедовець Сніди. Причиною катастрофи був зудар з рибацьким кораблем. Потонуло 10 осіб, 87 вратовано.

Болгарський проєкт.

З Льондону доносять, що повновласники Болгарії в Льондоні, Парижі і Римі передали всім трьом урядам ноту, де долучено проєкт Стамбулінського, який предбачує утворення з Тракії автономічної держави під контролею „Союзу Народів".

Кемаль паша і Анґлія.

„Таймс" доносять, що Кемаль паша заявив високому комісареви Смирни Геррі Лембові, що вважає свій уряд у війні з Англією. Пізнійше однак змодифіковано цей вислів в офіціяльній дорозі.

визвольчий дух, чи понура, дика натура?

В титанічні, зверхні змагання хай вплітаються й тісно єднаються сумлінні почування, хай видвигаються й духові журчання, переможне самозапертя, аж тоді зрине культурне буття.

Якщо головне й побічне впізнаєш, то вже справжню мудрість маєш.

Безмежна воля — погубна неволя.

Хай знанням та діянням характер і сумління володіють, а чудові, багаті ниви доспіють.

Знай, що в своїх руках маєш, а чи гідно зберігаєш?

На характер зувагу дай і душі в пустарища не вганяй.

Не „теряй" скромноти й бережи гідноти, а недалекий ти життєвої повноти.

В малому велике змалювати — великого розвитку доступати.

У почині діянь незнаття, яке з гідною життя буде їх звиття...

З найбільшими задумами до них приступай, у їх блисках продовжай і в чарівних овіяннях кінчай!

Олікун — се хитрун, а иноді й дикун...

Без скромноти немає чесноти й не можна дійти до високо-розвитної мети.

Гордота — швидко-наблизна мертвота.

Хто брутальством оре, а варварством сіє, той псіє й місця довго не загріє...

В здоровлю виростати, значить, стравні елементи приймати.

Хочеш на верхівлях блистіти, навчайся стежити й хотіти, силу й любов зустріти.

Як з другим справляєшся, так в осередку вбираєшся.

Нормальні й ненормальні добре не відають, де прохідні межі мають.

Повного звершення в нікому не є, хай же один при одному скромно з підмогою стає!

Натура тільки бруталь-перемогу знає — душа й сумління малих, понижених видвигає й животворним сяйвом вкриває...

Хвилювання глибин розпізнай і поступну, реформну будівлю від себе починай!

З пустого в дірáве не переливайте — стару бідку в нове лаття не зодягайте!

Понурі стежки, де в будинці палатні вершки, а в низ тюремні решітки...

Порожні єднання, якщо в сумлінню й хотінню завмирання й фальшування...

Самозапертя — чудова квітка життя.

Великий реформат для всіх хат і палат, де лівиця не знає, що правиця вділяє.

Непрослухана соловійна пісня в лузі — незговорена нотка в людській послузі...

Людяне людяним плати — хай не буде поневольної смути з твоєї гордоти.

Радше пострадай, а осередні не спляміяй.

Що з глибин сумління зринає, всі бурі перетріває й суд над світом має...

Витають правічні, невидні правдні закони — не заповнять їх моря, ріки, не загудять хуртовини і розгорени, не поторощить усіх темняв демони...

Не в тому вага, щоби на чуже впадати, кривдно забирати й силоміць усе тримати, ой щоби мудро та праведно на свойому господарювати...

Музика иншу мельодію грає, а танечниця свій танець гуляє...

Що кривдою почате, в послідовностях погубно прокляте...

Імайтеся тривких підвалин, а не моментних шумовин.

Держава — складна, годинникова машина, де заважує й найнепомітнійша порошина...

Не забудь, чим вражаєш чужу груд!

Що боже, пропасти не може.

Не тішся, коли йде до рук, не смутися й не причинюй мук, коли вихоплюються з рук!

Осирочений рай ридав, потоп злочин заливав, Каін по пустарищах і нетрях перед тінями мчав, усі створіння викликав, щоби гріх світом не кермував!

Дитя виростати, значить, себе самого справляти.

Виховна дорога — самоперемога.

Заходись, щоби з бідки вчинились чудово-квітні грядки.

(Продовження буде).

Вибори.

В іня п'ав'ди

Щоби заперечити сплїткам, які появились мабуть з уст неприхильних мені осібняків, заявляю ось що: Неправдою є, будьто би я мав приняти предложення або взагалі кандидувати на посла до польського сейму, бо навіть на предложення громадського комісаря бути виборчим комісаром заявив, що як дисциплінований член української суспільности рішучо ніякої участи в польських виборах не буду брати підлягаючи резолюції Ширшого Народнього Комітету.

Іван Голод, Глуховичі.

Преса.

Польща і Румунія.

Польська преса невдоволена короткими офіціяльними відомостями про подорож Пілсудского до Румунії та шукає по закордонних газетах того, чого не сказали їй комунікати ПАТ: чогось більше понад описи снїданків і вечер з королївською парою, військових нарад і т. п. декораційних історій, маскуючих суть дипльоматичних відвідин, їхні причини та перебіг і вислід нарад. Найбільше метушаться — як це завжди буває — вороги справи, отже цим разом непримирні вороги особи Пілсудского за його політику — ендецька преса.

Так пр „Słowo Polskie“ з 21. ц. м. наводить голос празької „Pr ger Presse“, цікавий і для нас тим, що дуже виразно згадується у йому про справу Сх. Галичини, довкола котрої крутиться уся польська закордонна політика.

Згадавши сперше про чинник, який обєднує Польщу і Румунію, а саме, про спільну московську небезпеку та роль „оборонців Европи перед Сходом“, яку грають ці дві держави, — газета повідомляє, що на замку Синаї відбулися політичні наради протягом двох пополуднів, при співучасти рум. премієра Братіяну і мін. заг. справ Дука та польського мін. Нарутовіча. Предметом нарад було у першу чергу становище Польщі і Румунії супроти Росії та західних великих держав. Остання совітська мапа з 1921 р. зазначує західні кордони совітських республик таким робом, що Сх. Галичина, Волинь, Холмщина і инші українські землі находяться у кордонах Польщі, за те Бесарабія значиться, як совітська територія. Отже большевики признають (бодай формально на папері) ризьку умову, але не хотять знати паризької постанови з 28. жовтня 1921, на підставі котрої Бесарбія передана Румунії. Навпаки західні держави досіль не признали ризького договору і не хотять зачислити його до обовязкових договорів як пр версайльський, севрський і н. З другого боку безпосередні відносини і Польщі і Румунії до сов. Росії не є без закиду, як доказали це досить неприємні варшавські розмови Літвінова, переговори рум мін. Філипіта з Караханом та тагочасні переговори Діямандіго з Літвіновим.

У звязку з такою ситуацією польські й румунські політики радили над новими совітськими пропозиціями про розоброєння; вислід нарад ще невідомий. Дальшим питанням нарад було відношення Польщі до Малої Антанти, себто до найближчих союзників Румунії. Безумовно, що „довга розмова“ начальника польської держави Пілсудского з рум. військовим мін. Крітеску почеснотися самим характером польсько-румунського союзу.

Про те, чи і о скільки нові приятелі торкалися справ України, та чи взагалі згадували цю неприємну назву — ближче нам не відомо. Ми радше переконані, що вони не згадували цього, кажучи пр. про те, хто приймав ризький мировий договір та яка його доля у майбутньому. Навіщо морочити собі голову майбутнім — чи не простійше сказати просте „не будет?“ „За те“ ми почули у промові пана начальника польської держави, виголошеній в присутности представників европейської дипльоматії при румунському дворі, — що поміж Балтійським та Чорним морем істнують два народи: польський і румунський — та й годі! Цей новий винахід нас не дивує і не бентежить. Навпаки, він дуже цікавий і радимо пошукати на него патент.

Польська преса і вибухи бомб.

Нечувана підлість, бездонна глупота і подиву гідна безграмотність, — прикмети, які характеризують львівську польську пресу, отримали змову не аби яку нагоду проявити себе в усій своїй красі. Колиб зібрати голоси цієї єдиної мабуть того рода у світі преси, все, що вона пише про вибухи бомб у будинках українських установ у Львові, — то ми отрималиб просто анекдотичну збірку яка проте булаби цікавим документом для якогось майбутнього історика, що хотів би поцікавитися польською політикою на українських землях,

та збагнути розум і культуру виразників і керовників громадянської польської думки.

Є московська пословиця: „ври, да мѣру знай“, — „бреши, але знай міру“. — дармне ви старалися би переконати наших сусідів з п д „wspólnego dachu“, що брехні, вживані без усякого глузду і міри — є смішні і викликують цілком небажаний їхнім авторам наслідок: не лише ніхто їм не вірить, але читачі заціквлені дізнатися сущої правди.

„Mafia ukraińska“, „Ukraińska prowokacja“, „Zamachy rusińskie we Lwowie“, „Zakonnicy ukraińskie a wybuch“ — і тим подібні наголовки пишаються над фантастичними, провокаторськими і одночасно цілком безглуздими описами нападів польських боївок на найважнійші українські установи.

„Gazeta Poranna“, „Kurjer Lwowski“, „Słowo Polskie“, „Wiek Nowy“ і „Gazeta Codzienna“ ведуть провід у божевільному танці збожеволілих репортерів і редакторів.

Як зразок інформацій подаємо нижче кілька невеличких виписів із довжелезних тирад, якими переповнена брукова преса. Беремо лише т. зв. чисто інформаційних матеріял, не торкаючися істеричних вигуків спантеличених писаків.

„Gazeta Poranna“ з 25-го пише п. н. „Ukraiński magazyn broni“. „Вчора зранку поліція провадила дальшу ревізію у будинку Ринок 10. Тут, у каналі, до котрого можна дістатися лише з подвіря, найдено перехований цілий арсенал. А саме найдено: карабіни, байонети, силу (stosy) патронів і багато стрільного матеріялу! Той факт свідчить наглядно, що саме тут був центр української конспірації проти Поляків. У звязку з тою справою переведено ревізію у мешканню гр. кат. священика Василіва, пароха Волоської церкви, при вул. Руській. В його мешканню найдено стирту чистих „świadectw identyczności“, з печаткою дирекції поліції у Львові! Виходить, що той священик видавав українським „героям“ польські урядові документи“... і т. д.

В суті річи: у каналі найдено буквально пять старих, червоних від іржі і чорних від болота, цілком непридатних австр. рушниць, які певне спочивали там з осени 1918. та ніхто про них і не знав. Досить було лише глянути на цей „арсенал зброї“, як його гордо ніс на поліцію агент, щоби зміркувати його вартість для українських заговірників!

Що торкається бляикетів поліції — то ні один із них не мав печатки! Стирти таких бляикетів лежать у кожній трафіці.

У тійже „Gazeі-і Poranni-ій“ читаємо про експльозію в „Акад. Домі“ при вул. Супінського:

„Стверджено, що безпосередно по експльозії з кімнати rusk ch монахинь, які там мешкають, якийсь мущина втік крізь вікно до саду. Гадають, що це якийсь ruski священик, який був тоді у „siostriczek“ на вечері“.

Ні одна монахиня взагалі не мешкає у названому будинку. Є лише служниці для грубих робіт, які ходять у хустках і беретах. А що до таємничого гостя, то „Kurj. Lw.“ пише про нього, як про „chłopaka“, котрий після вибуху вибіг із будинку. Адже у тому будинку є жіноча гімназія і там постійно зранку й попол. роїться від людей. Та й вечір бувають там учителі і посторонні. Директор гімназії проф. Щурат, тогож вечора вийшов з гімназії на пів години перед вибухом. Певніяку годину, що це він той „księdz“ та „chłopczyk“?!

Те, що всі газети в один голос і на ріжні лади співають про те, як то Українці завзялися знищити всі свої найкращі львівські будинки вкупі в майном, машинами, музеями і книжками — відомо читачам з офіціяльних заяв панів комісарів поліції.

„Було би смішно, як би не було так сумно“.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Лева Мартиновича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра“ в Раві Руській.

Православна церква в Польщі.

Російські православні епископи про автокефалію православної церкви в Польщі.

На соборі дванайцяти православних епископів російського патріярхату, який відбувся в кінці серпня в Карловицях в Сербії, по обміркованні питання про автокефалію православної церкви в Польщі, одноголосно було визнано, що автокефалія допущена бути не може. Собор виходив з таких міркувань: 1) автокефалія якоїсь церкви може бути допущена лише за згодою й з благословення тої церкви, до якої вона раніше належала. Патріярх Тихон висловився проти автокефалії й не дав на неї згоди. 2) З шести епископів православної церкви в межах Польщі на неї дали згоду лише митрополит Георгій і еп. Діонісій. Епископи Пантелеймон і Сергій за те, що поборювали автокефалію перший — позбавлений катедри й замкнений до монастиря, другий висланий за кордон. 3) Проти автокефалії висловилось духовенство і народ, як то видно з постанов зїзду представників православних парафій Польщі в вересні 1921. року, волинського зїзду в Почаєві в жовтні 1921. року й єпархіяльних литовського й гродненського зібрань в червні—липні 1922 року. 4) Для штучного утворення більшости за автокефалію митрополитом Георгієм за допомогою уряду вжити крайніх насильств: а) церковний собор православної церкви в Польщі для вирішення питання про автокефалію не зважаючи на домагання духовенства й парохіян скликаний не був, б) епископи, противники автокефалії, без суду були позбавлені своїх епархій. 5) Щоб штучно зібрати більшість за автокефалію були висвячені нові епископи, прихильники митр. Георгія, з нарушенням канонічних правил.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

З хроніки лихоліття.

Poz. Rej. Kar.
Dз l. 411/pr. 1922.

Starostwo we Lwowie.

Rejestr karny

sporządzony w Starostwie we Lwowie.

Semen Ukraiński lat 28, akademik ze Lwowa ul. św. Zofji 25. Przekroczenie art. § 7 rozporz. cesarsk. z dnia 20. IV. 1854. d. u. p. Nr. 96., popełnione przez niezastosowanie się do punktu 3 reskr. Starostwa z 23. VII. 1922 l. 392 zakazującego umieszczenia na pomniku poległych żołnierzy ukraińskich w Brodkach, napisu o charakterze demonstracyjnym.

Umieszczenie na pomniku żołnierzy ukraińskich napisu demonstracyjnego — przyjęto za udowodnione własnem przyznaniem.

Zasądza się obwinionego za przekroczenie § 11 rozp. min. z 20. IV. 1854 Nr. 96 dz. p. p., popełnione przez wystawienie pomnika o napisie demonstracyjnym: Borciam za wolu Ukrainy“ na podstawie wyż powołanego przepisu na grzywnę w kwocie 140 mkp. wzgl. 14 dniowy areszt i zobowiązuje się go do usunięcia powyższego napisu w dniach 8 pod zagrożeniem skutków z § 7 wyż powołanego rozporządzenia.

Przeciw powyższemu orzeczeniu służy rekurs do Województwa, który podać należy przez tut. Starostwo w dniach 3 licząc od dnia następującego po doręczeniu.

Lwów, 9. IX. 1922.

Gawroński starosta w. r.

Starostwo powiatu lwowskiego.

L. 411/pr.

Lwów, 9. IX. 1922.

Wp. Semenowi Ukraińskiemu akademikowi we Lwowie ul. św. Zofji 25 do wiadomości i zastosowania się.

Starosta powiatu lwowskiego

Żeleski.

Такий самий документ дістали д-р М. Волошин, І. Лисий, проф. В. Хоминецький.

З польських справ.

Замісць автономії Сх'дної Галичини — самоуправління усіх воєвідств Польщі

Підкомісія пяти, призначена конституційною комісією, розглянула вже оба проєкти автономії Східної Галичини: урядовий та Гломбіньского. З обох проєктів злиплено один, — очевидно: далеко гірший для Українців, ніж це навіть предбачав урядовий проєкт. М. и. підкомісія погодилася, щоби: 1) справу обміркувувано як проєкт воєвідської автономії для цілої Польщі (правління десяток соймиків!), 2) щоби до того проєкту додано деякі окремі постанови щодо автономії трьох воєвідств Східної Галичини.

Поправки.

Новий проєкт „саморжонду" ріжниться од старого урядового тим, що предбачає для Українців ріжні благодати, на які давні автори мали трохи інший погляд. Так пр. теперішний проєкт дає Полякам однакову кількість місць у польській курії, що й Українцям в українській, — навіть у станиславівському й тернопільському воєвідствах; політичну амнестію, яку мав оголосити закон про автономію — вилучено з проєкту з увагою, що на це треба окремого закону; урядовий проєкт натякав загально про посади для Українців у варшавських міністерствах, — натомісць новий елаборат каже лише про деякі відділи в одному міністерстві освіти й віроісповідань. Зазначаємо повищі ріжниці цілком мимоходом і поверховно, бо, раз це явна комедія, яку годі назвати поважною справою, а дальше ми певні, що поки ця справа дійде перед сойм, який вже у вівторок повинен закінчити свою сесію, — чудовий твір фантазії польських політиків і державних мужів перейде ще декілька операцій. А щож ще сам сойм скаже до нього!

Неудачна роль проф. Гальбана.

Референтом справи воєвідського саморжонду перед пленумом варшавського сойму призначено п. Гальбана. Не завидуємо чести і висловлюємо жаль, що причиняємо собою такої неприємности.

Патріотичні емігри.

Між стільки патріотичними гуртками, товариствами, клюбами, „мадержами", союзами і ріжними иншими організаціями і установами, закладеними ad maiorem Poloniae gloriam, себто: задля нищення усього, що дише „гайдамацьким" духом, істнує на нещасній галицькій землі і „Związek miast kresowych wschodniej Małopolski". „Słowo Polskie" з 24. ц. м. друкує саме „меморіял" цеї шановної організації, який плаче, що „польський уряд призначив на релігійну, національну, моральну й економічну смерть кількадесять „кресових" міст, які досіль були скарбом польського духа і думки польської". Меморіял жалується на фінансові й адміністраційні реформи варшавського уряду, які полягають на касуванню одних установ та встановлюванню других в инших центрах і жалібно взиває, що такі експерименти приведуть врешті-врешт до того, що „życie narodowe" завмре по місточках ізза недостачі „przywódców ideowych". М. и. читаємо там таке: „Польське населення „кресуф" з захопленням схопило за зброю проти українських наїздників; воно витало польські кохані війська отвертими раменами, зі сльозами в очах, переживаючи чудо на яві. Длячогож сьогодні те саме населення мусить почувати жаль до того самого уряду, котрий був єдиною метою їхніх снів і мрій? І щож великого та спасенного для Польщі сталося, коли скасовано скарбові каси? Чи ми вратували може Польщу перед фінансовою руїною та чи покращало становище нашого буджету? Навпаки — державні прибутки зменшилися на міліярди марок, кількасот урядовців мусіло піти на відпустку і витворився балаган, який дається увізнаки реформаторам нового підрабного устрою на довгі роки". І далі: „...ми домагаємося що найменше тих самих громадянських прав і привілеїв, яких не жаліла нам заборча влада..."

Цей документ цікавий тим, що з него ясно видно настрої польського „кресового" населення, і то не лише скептичного пролетаріяту, але й найбільше патріотичної інтелігенції. За маскою вірнопідданчого патріотизму, пустих фраз і крику — огірчення і нехіть, викликані пробріваючою свідомістю про polskie rządy та куди вони доведуть усіх, кому лиха доля судила терпіти їх.

„Агонія сойму".

Під таким заголовком доносить варшавський кореспондент „Хвилі": Не улягає, мабуть, ніякому сумніву, що остання сесія польського сойму потриває довше аніж це було до передбачення, а що найменче, не скінчиться у черговий вівторок. В тім випадку грає ролю виключно річевий момент. Вереснева сесія почалася виключно на бажання уряду, який вважає корисним полагодження проєкту „саморжонду" для трьох воєвідств, частинну реалізацію фінансових плянів міністра фінансів і ратифікацію декотрих важніщих міжнародніх договорів.

Проєкт „саморжонду" стрічається в повній комісії з певними трудностями, помимо того, що комісія 5-ох довела до певного узгіднення обох проєктів, то є урядового і Гломбінського. Не дивлючись на те, можна сподіватися, що ця справа найдеться на пленум найблищого засідання.

Полагодження ратифікаційних проєктів проволікається з причини недостачі комплєту на останньому засіданню комісії закордонних справ, так що виявилася потреба нового скликання тої комісії на понеділок.

Жиди і „східні землі".

На останньому засіданню конституційної комісії польського сойму, посвяченому справі осланленого „саморжонду" для Східної Галичини приняв участь в дискусії і жидівський посол Грінбавм, який зазначив на вступі, що української справи не вільно трактувати з точки погляду нинішньої днини. „Не може ходити тільки о зроблення дипльоматичного кроку в ціли ділання на закордон, але дивитися на проблему з далеко ширшого і глибшого становища.

Є правдою, що підчас останньої війни Українці не вспіли вибороти для себе власної держави, але в кождому випадку зроблені ними спроби державности є вистарчаючим доказом того, що їх не можна трактувати як екстериторіяльний нарід. Український нарід у відріжненню від других менче розвинених територіяльних чи екстериторіяльних народів заслугує на заняття супроти його національних аспірацій поважнішого становища.

Українська справа в Польщі має багато схожости з польською справою в давній Росії. Требаж тямити, що Українцям всеж таки вдалося вибороти собі в Росії певну незвисимість. Можна, що правда, вперечати, що ця независимість фіктивна, але в кожному випадку є певною річю, що та окремішність України від Росії буде обмірковуваною навіть тоді, колиб влада перейшла в руки правих кругів. Та обставина не може остатися без впливу на становище Українців у Східній Галичині. Тепер отже повстає питання, чи витвориться гравітація галицьких Українців до Росії, чи навпаки.

Тут звичайно говориться про асиміляцію, але досвід виявив, що асимілювати цілі народи неможливо.

О скільки мається на думці привязання до польської держави, то треба перш за все уживати відповідної термінольогії, а відтак витворити умови, які робили би це можливим. Першою з них, це автономія територіяльна, а не т. зв. „воєвудська" в трьох штучно викроєних „воєвудствах". Такої автономії Українці не приймуть, як не приняли Поляки в 1914 р. російської городської самоуправи.

Натомісць найбільшу помилку зроблено у відношенню до нас Жидів. У відношенню до нас континується далі стару політику, а саме нас числиться в 700.000 осіб. Примушується їх вписуватися до польського або українського катастру. В першому випадку Українці вважатимуть Жидів знарядом польонізації в польських руках і цілий їх гнів звернеться проти Жидів. В другому випадку Поляки вважатимуть Жидів зрадниками держави і ще гостріше поведуть проти них екстермінаційну політику. Жиди найшлися в положенню без виходу. Це виглядає на охоту підбурення обох національностей проти Жидів".

Совітська Росія.

Коли знищено склад совітських урядників.

В Москві почався процес тих урядників коломенського складу вибухових річей, які обвинувачуються в безчинности, недбальстві, які привели до вибуху в складі. Склад приналежав головному управлінню повітряної фльоти, при чому підчас вибуху і пожежи згинуло майна на кольосальні суми.

В Петербурзі на монетному дворі відкрито нову крадіж. Одним з завідуючих майстернями вкрадено 8 пудів срібла. Злодій, як виявилося, був членом місцевої комячейки.

Населення Петербургу.

По відомостям статистичного відділу в Петербурзі на 1-го серпня кількість населення виносила 926.732 чол. Дорослого населення було 738,646 чол.

Вбивство Дзержинського.

Варшавські газети повідомляють про вбивство „червоного ката" Дзержинского, ком. голову московської, а потім всеросійської чрезвичайки, теперішнього народнього комісаря внутрішніх справ совдепії. Близчих подробиць про атентат немає, за виїмком замітки, що справники невідомі.

Спатая і еміграції.

Совітська військова влада видала розпорядження, що особи, що знаходяться на військовій службі і що хотять бути визнані латвійськими, польськими і литовськими біженцями, повинні подати про те відповідні заяви в європейській Росії не пізнійше 1. жовтня, а в азіятській Росії, Туркестані і Кавказі до 1. листопаду. Число осіб, які хотять увільнитись від польського підданство, досить значна.

Террор.

„Казачьі Думи" повідомляють, що в Новоросійську большевиками розстріляно священика Паніна, що жив, як емігрант, в Болгарії й в липні виїхав з Болгарії до совітської Росії. Панін був діяльним членом большевицького союзу, що утворився в Болгарії: „поворотy на батьківщину".

Безробіття.

В Петербурзі за другу половину серпня число безробітних збільшилось на 2000 чоловік; по числу безробітних на першому місці стоять совітські службовці — 18.000, почім некваліфіковані робітники 11.000 і метальовці 4000.

Перед четвертим конгресом комінтерна.

Програма четвертого конгресу комінтерна має бути поширена включенням до неї питаннів про нову економічну політику й міжнародний наступ капіталу. Президіюм комінтерна уважає необхідним уділити особливу увагу фашізму який здобував міжнародний характер.

Бої на Зеленому Кийі.

З Читы повідомляють, що коло Никольська йдуть бої між антібольшевицькими військами й червоною армією. Антібольшевицькими військами командує генерал Мовчанов.

Нові церковні процеси.

В другій половині вересня почався в Москві процес 115 осіб, яких обвинувачують в опорі конфіскації церковних річей.

Совітські хабарники.

„Русспресс" повідомляє, що по обвинуваченню в хабарництві в Москві арештована більшість членів колегії державного торгу.

Ліквідація Роста.

Совнарком постановив ліквідувати Роста й утворити російське телеграфне агентство при ВЦ-нові, спільне для всіх совітських республик. Комерційно телеграфне агентство й всі місцеві агентства еднуються з новим агентством.

Академія повітряної фльоти.

З Москви повідомляють, що в цілях підготовки технічного й висчого командного складу для повітряної фльоти організована академія повітряної фльоти.

Промислова криза на Уралі.

„Економ. Жизнь" Уральсько-азбестова промисловість переживає важку кризу в наслідок відсутности збуту продуктів на внутрішньому й зовнішньому ринках. Не достає оборотових засобів, в наслідок цього дуже неакуратно й неправильно виплачується робітникам заробітня платня.

РІЖНІ ВІСТИ.

Рада Союза Народів.

ПАТ. доносить з Женеви. На останньому пленарному засіданні Збору С. Народів референт I. Комісії Струйкен (Голяндія) вичислив причини отолошення канадійського внесення про зміну уст. 10. Ходило тут про точку, яка дає державам, що належать до Союза, гарантію взаїмної помочі на випадок, колиб котру з них нападено. Канада бажала зразу цю точку зовсім виелімінувати, але потім предложила кілька доповнень. Финляндія внесла поправку, що не можна приневолити жадний край, щоби без згоди свого парляменту хопив за оружя, навіть колиб ходило про охорону держави, належної до Союза. Поправку прийнято. Опісля прийнято в справі реєстрації й публікації міжнародніх договорів резолюцію Зале (Данія), яке констатує, що ця реєстрація й публікація здобуває собі все більше признання правительств. Слідуюче засідання в понеділок.

Американські претенсії до Німеччини.

З Ню Йорку доносять, що президент Гардінг заіменував нюйоркського адвоката Роберта Морріса американським членом мішаної комісії, яка має усталити висоту американських претенсій до Німеччини. Претенсії ті очеркнено тепер на 300,000.000 долярів. Безсторонним розємчим судією буде Дай, член найвищого суду Зєдинених Держав.

Мадярський протест.

У. Б. К. доносить, що мадярський уряд передав представникам великодержав в Будапешті ноту, де протестує проти продовжування діяльности міжсоюзної військової ко

місії на кошт мадярського уряду. Нота підчеркує, що Мадярщина виповнила всі клявзулі мирового договору, супроти чого діяльність комісії являється на далі злишною. На прикінці підчеркує нота, що удержання цеї комісії накладає на Мадярщину величезні видатки, коли прийняти на увагу, що платня англійського полковника виносить річно 10,000.000 ч. корон, підчас коли цивільна ліста президента виносить 3,000.000 а премієр дістає 250.000 корон, підчас коли англійський рядовик дістає 150.000, а підстаршина 300.000 корон.

Клемансо їде до Америки.

Аг. Аваса доносить, що Клемансо виїде дня 11. листопада ц. р. до Америки.

Мобілізація в Югославії.

Римська преса доносить одноголосно про мобілізацію в Югославії. Мимо урядового бельградського заперечення і тайного способу переведення мобілізації, можна все таки запримітити, головно на границі від сторони Італії. Словінців і Кроатів евакуовано силою в глибину Сербії.

Оружя для Росії.

„Таймс" звідомляють із Ню Йорка, що там тепер роблять приготування для перевозу великої скількости крісів, до Петрограда менше більше 500.000.

Памятайте про пресовий фонд „ДІЛО"!

Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Діла".

ТЕЛЄГРАМИ.

Порозуміння в сх. справі.

Париж (ПАТ.) Авас „Тамп" висловлює вдоволення, що дійшло до порозуміння між Поанкаре, Керзоном і Сфорцою в справі запрошення Туреччини на конференцію для управлення сх. справи. Весь культурний світ прийме цю вістку з щирою радістю, бо рішення це не лише згідне з політикою Франції й Італії, яку постійно приміновали, але крім цього і передовсім є поважним успіхом у справі загального мира. Почування моральної солідарности союзників і відповідальности, яка тяжить на них супроти кризи, загрожуючої викликанням нової війни, взяли верх над усякими побічними зглядами.

Запрошення Туреччини на конференцію.

Царгород (ПАТ.) Авас. Високі комісарі союзних держав зложили вел. везирови, а опісля представникови ангорського правительства ноту з просьбою вислати делєгатів на конференцію в ціли переведення мирових переговорів між Туреччиною і Грецією та союзними державами.

Кемаль Паша візьме участь у конференції.

Віденъ (ПАТ.) „Н. Фр. Пр." з Парижа: Потверджується вістка на основі радіотелеграм з Парижа, що Кемаль Паша не вишле делєгата на конференцію, що мається відбути, бо сам задумує особисто взяти участь у цій конференції. Одначе не хоче під ніяким услівям кинути М. Азію, де є його армія. Тому теж повстала пропозиція, щоби конференцію відбути в М. Азії.

Турки уступили з Чанака.

Льондон (ПАТ.) Авас. „Таймс" звідомляють із Царгорода, що турецька кавалєрія, яка війшла до невтральної стрефи біля Чанака, уступила.

Становище Греції.

Атени (ПАТ.) Авас. Повновласний французький міністер зложив Калокеропулосови текст запрошення до Кемаля Паші. Рада міністрів збереться мабуть нічю для обговорення положення. Западуть мабуть важні рішення щодо повновласти визначних грецьких мужів, які є за границею для оборони грецьких справ у правительств союзних держав. Часописі обговорюють у таємничих словах можливість радикальних заряджень, котрі могли би привернути правильні відносини між Грецією й Антантою. През. Ради міністрів конферував з королем. Рішення паризької конференції, котре часописи оголосили без коментарів, зробило в усіх кругах дуже пригноблююче враження. Народні збори скличеться мабуть скорше, як передше визначено.

Німецька преса про сх. справу.

Берлін (ПАТ.) Вольф. В справі закінчення праць конференції у східній справі пише „Берл. Тгт.": Ухвала, котра вчера запала, є побідою французько-італійської тези. Кемаль Паша відніс у своїй боротьбі за незвисимість Туреччини повну побіду. „Германія" підчеркує, що Німеччина може з вдоволенням глядіти на успіхи б. свого союзника у світовій війні, хоча властиво східне питання торкається Німеччини лише посередно. На думку „Берл. Берзен Кур." ухвала паризької конференції є без сумніву успіхом Франції, але боротьба за протоки ще не покінчена.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Останнє (20.) число „Діла" сконфісковано за деякі місця вступної статті.

— **Заклик.** Щоби бодай по части віддячитися Їх Магніф. Ректорови проф. д-рови Щуратови за Їх труди на полі як наукової так і моральної допомоги українському студентству порішили б. учні його першого Просеминаря української мови видати великий Альманах у честь свойого Найдорожшого професора. В тій ціли взивають підписані всіх учасників сього Семинаря надсилати свої праці з ділянки наукового і красного письменства до дня 10. XII. на руки тов. Івана Кухти гімн. учит. Мости Великі. Близших інформацій уділяє проф. Я. Константинович, гімназія СС. Василіянок. За ініціятивний гурток у Львові: *Я. Константинович, М. Вергановська, Ів. Кухта, М. Мох.*

— **Заява.** Отсим прилюдно заявляю Українській Суспільности, Українському Студ. Союзови і Родині, що дня 22. 9. 1922 дізнавшись про вандалізм в тов. „Просвіта", я виступив з польського університету і зложив індекс на руки українських студентів з проханням доручити куди належить. УСС. прохаю о регабілітацію, а товаришів, які ще досі не виступили з польського університету кличу негайно піти за моїм прикладом. *Святослав Крушельницький*, студент прав.

— **Ревізії і арештовання на провінції.** Дня 21. вересня до Журавна зі Стрия приїхала окрема комісія, яка перевела ревізії у д-ра Михайла Лакусти, Романа Шенкірика та Івана Паламара. Ревізії переведено тому, що висше згадані часто виїздили з аматорськими гуртками на села, що видалося поліції підозрілим. Також на селах Журавенщини ідуть труси та арештовання. Івана Паламара арештовано і закутого в кайдани відставлено до Стрия. Арештовано також Славка Михайловича, студ. техніки з Боянова. Поліція пошукує за якимись протипольськими відозвами і закликами до бойкотовання виборів.

— **Большевицький аґент в Римі.** Італійська поліція арештувала в Римі большевицького аґента Попова, який прибув туди із порученням совітського уряду для організації революційного руху в Італії. По дорозі з Риму до Фльоренції арештованому Попову удалося втечи з рук жандармів. До тепер не удалося його арештувати на ново.

— **Нова румунська валюта.** Румунський уряд випустив нову валюту яку друковано у Франції, а відтак перевезено у 5 вагонах до Румунії.

— **Залізнича катастрофа.** Дня 22. вересня недалеко Дембліна в дорозі до Варшави вискочив із шин особовий потяг, наслідком чого наступила катастрофа. Потяг ушкоджений, двох пасажирів убитих і ранених.

— **Відшкодовання за поручені листи.** З днем 1. жовтня згідно з розпорядком польського міністерства почт всі почтові уряди беруть на себе відповідальність за ушкодження або згублення поручених листів. Відшкодовання за згублений лист виноситиме 5000 мп. без огляду на його вартість.

— **Атаки на послугах паскарства.** Американська преса доносить, що тамошні паскарі уживають літаків для тайного перевозу алькоголічних напитків та инших заборонених товарів. Воздушні контрабандисти мають зорганізовану цілу ескадру із 11 літаків, якими розвозять товари з Ню-Йорку на провінцію, оминаючи тим способом ріжні мита, поліційні заборони і контролю влади. Ню Йорська поліція організує свою ескадру літаків, для погоні за контрабандистами.

— **З двох вистав в театрі Орла-Степняка.** Під такою назвою приїхав до Львова театр, який дав в суботу і в неділю дві вистави, а саме Тогобічного „Борці за мрії" і Кропивницького „Глитай". Враження винеслося з цих вистав як найкраще. Малося перед собою кращих артистів великої України, які приневолені серед невигод і недостатку скитальчого життя плекати українське мистецтво. В подрібну оцінку на разі не входимо, а підчеркуємо загально, що артисти вповні відповіли свойому завданню даючи креації, які доводиться бачити хиба в добре вивінованих театрах. Приємно вражала підготованність артистів, їх гарна мова та оригінальні костюми. Під оглядом виведення побутових штук театрови п. Орла належиться безумовно багато признання. Не диво, що гра стрічалася з гучними оплесками видців. На жаль вистави випали на дуже непригідний час, коли ізза відомих випадків не можна було заздалегідь познайомити львівську громаду з майбутніми виставами. Саля світила пустками. Та мимо того на загальне бажання директор Орел Степняк рішився дати ще одну виставу у вівторок се є 26. ц. м. признаючи 50 проц. доходу на потреби Рідної школи. Ця вистава буде остання; кому лежить на серці розвій українського театрального мистецтва і справа нашої „Рідної школи", той явиться на виставі. — *І. Б.*

— **Польський бандитизм у Львові.** Завдяки божевільній агітації польської бульварної преси відносини у Львові розогнюються до того, що доходить до особистих нападів на українських громадян найнизшою черню людової Польщі. Посів сіяний „Codzienn-ими", „Porann-ими", „Wieka-ми" назріває як на провінції так у Львові. До соток фактів подаємо ще один — про напад в білий день. В наслідок вибуху екзальту ворожої боївки в домі „Просвіти", зарядив адміністратор камяниці постійну сторожу при головній брамі з Ринку ч. 10, яка не пускає непокликаних і підозрілих до камениці. В понеділок дня 25. ц. м. передполуднем стояв на сторожі дверник камяниці Григорій Стасів. Між иншими надійшла якась жінка з „ludu" і конче хотіла дістатися до сіней камяниці, ніби то до знакомого машиністи в друкарні „Діла". Стасів не хотів пустити її, а коли опиралася, викинув її зі сіней. Тоді розлючена obywatelka виняла несподівано зпід запаски якесь остре залізо і вдарила ним так сильно по голові Стасева, що розтяла йому голову через капелюх, викрикуючи при тім „ty ruska świnio, ty kabanie, sk... synie!" і т. п. А коли окровавлений Стасів вибіг на вулицю і хотів зробити собі сам сатисфакцію над bohaterk-ою, то обскочили його towarzysze нападеної жінки і віддали ще й в руки поліції. Поліцай розглянувши лищо справу завів облитого кровю Стасева на ратункову стацію, якому уділено першої помочи. При тій нагоді розвідано імя її назвиско та адресу войовничої якоїсь там крупярки, яку пущено на волю, а Стасевому казали шукати собі сатисфакції в суді. А називається ця жінка Stanisława Zielińska, stanu wolnego, замешкала при вул. Пекарській ч. 61. Чим дальше отже в ліс, тим більше дерев. Але caveant consules!...

— **„Розрада" їде на Волинь.** Як нас інформують, літер.-арт. театр „Розрада" виїзджає на днях на Волинь, де має дати кілька вистав у більших містах. По дорозі відбудуться вистави в Раві руській, в Сокали, Володимирі Вол., Луцьку, Рівнім і т. д.

— **Кандидати духовного стану перемиської епархії** мають явитися в біжучім шкільним році в духовнім семинарі в Перемишлі 10. жовтня. Осінні іспити відбудуться 5, 6 і 7 жовтня. — Ректорат. 743 1-2

Українському Громадянству

в краю й на еміґрації під увагу!

Комітет допомоги українським збігцям в Ужгороді подає отсим до загального відома, що відносини на Закарпатській Україні вже є наладжені, креовані посади вже є обсаджені, порожніх місць вже немає. Тому всі інтересовані, які хотіли би старатися о місце на Закарпатській Україні повинні звернутися до нашого Комітету о інформації та не рушати скорше сюди, аж одержать відповідь. Адреса Комітету: Ужгород, Берчені 34.

Всіх, котрі змушені шукати захисту, просимо запастися порученням від визначних українських організацій, а бодай громадян. Инакше збігці не можуть числити на ніяку матеріяльну чи моральну допомогу.

За Комітет:

Д-р Володимир Бирчак голова. *А. Дівнич* секретар.

✝ Посмертні згадки.

Зоф'я Левицька, донька о. Александра Левицького, пароха в Олеську, упокоїлася в Бозі дня 22. с. м. по довгій і тяжкій недузі. Покійна обдарена прегарними чеснотами і прикметами ума і серця, лишила щирий, глибокий жаль у всіх, що її знали. Похорон відбувся 23. В. ... п.

Кирило Дєвкоч ем. народний учитель, помер дня 13. вересня 1922 р. в Хотіни, в 80 році життя. В. Й. П.!

ЖЕРТВИ

Просвітно-організаційний фонд Тов-а „Просвіта".

579) А. Радзикевич у Львові 1000 кличе: Ю. Дицьо і М. Бачинського у Львові, 580) о. Г. Калимон в Горуцьку 1000, 581) А. Костишин у Львові 1000, 582) М. Тимяк в Глинянах 1000, 583) Д. Гриновець в Стрілиськах нових 1000, 584) о. І. Крисав Ісаях 1000 кличе: о. І. Рицаря, Стенберґа Стояловського в Яворі, о. А. Конюшку в Турім і Ст. Флюнта в Турім, 585) М. Стеткевич в Підгайцях 1000 кличе: Ст. Лотоцьку, Л. Лотоцького з Литвинова і Н. Бартосевичівну в Завалові, 586) о. І. Любович в Горошо-

вій 2000, 587) д-р Мих. Фільц в Яворові 1000, 588) О. Вапівський в Стрию 1000 кличе: Мазяка Ю. в Стрию, Демківну в Жураві і Мих. Вербицького в Уличнім, 589) О. Савюк в Братківцях 1000 кличе: о. Сяноцького і О. Бабія в Ляцькім шл., 590) о. В. Ковч в Капустянцях 2000, 591) Й. Колодій в Капустянцях 2000 кличе: І. Єха Тарнавського в Сосулівці, І. Багрія в Улашківцях і М. Морквася в Заболотівцях, 592) Анна Філясова в Завалові 1000 кличе: Лотоцьку, О. Бабій в Литвинові і Соф. Моровову в Волощині, 593) П. Димідас в Будзанові 1000, 594) Ст. Воркун в Борщові 2000 кличе: Е. Голінатову в Шельпаках, О. Тесльову в Новім селі і І. Гаврилюкову в Збаражи, 595) М. Пруцінський у Львові 1000, 596) О. Кушнір в Волчишовичах 1000 кличе: І. Гринчука в Волчишовичах, Л. Кульчицьку в Вощанці і М Брилинського в Пискоровичах, 597) Філ. „Просвіти" в Сколім 10.000 кличе: читальні „Просвіти" в Синевідську виж., в Стиняві ниж., в Корчині і в Труханові. 598) М. Свистунівна в Сороцьку 1000, кличе: Андрія Бекисевича в Сороцьку, Л. Іваськова в Денисові. о. Д. Поповича в Гнилиці і І. Волиняка в Чорткові, 599) Осип Туна в Стрию 1000 кличе: о. О. Мартиновича в Перемишли і М. Кліша в Стрию, 600) Д. Коморовська в Доброводах 1000 кличе: Л. Бліхара в Тернополи, 601) С. Коморовська в Доброводах 1000 кличе: А. Бліхарову в Тернополи, 602) О. Шкандрій в Павелчу 1000 кличе: О. Заславського, Д. Щербія і В. Фелишина всіх в Павелчу, 603) І. Сірий в Ляшках 2000, 604) А. Повх в Трійчицях 1000 кличе: М. Борисевича, Ст. Дмитрасевича в Дрогоєві і К. Литвин в Заболотцях, 605) І. Казимирчук в Кошилівцях 1000 кличе: М. Малюка в Ворвулинцях, О. Рудницьку в Торськім, Ст. Грицика в Хмелевій, о. В. Лозового в Ворвулинцях, о. А. Наконечного в Цапівцях і В. Борсука в Дуплисках, 606) о. В. Райд в Королівці 2000, 607) І. Семенів в Іваню пустім 2000, кличе: Ф. Остафієва в Ґермаківці, П. Вельгана в Залісю і Д. Юречка в Мельниці, 608) П. Марцінів в Мушкарові 2000 кличе: В. Золотого в Мушкарові, М. Левицького в Більчу золотім і П. Василишина в Швайківцях, 609) А. Максимович в Бориславі 1000 кличе: О. Ольшанецького, П. Крайчика і О. Волянського в Бориславі, 610) Вас. Палинюк в Кутах старих 1000 кличе: А. Казимирчук в Кошилівці, В. Ягничівну в Садках і П. Дубецького в Торськім, 611) В. Татарнюк в Озерянах 2000 кличе: Т. Аксентієва, Г. Кривецького і Ю. Вашиківну в Озерянах, 612) І. Романюк в Михалкові 2000 кличе: д-ра Авксентія Бойчука в Станиславові, д-ра Гр. Глинського у Львові, О. Капустинського в Чорткові, О. Мисевича в Коломиї і Голінатого в Іванкові, 613) о. А. Стасюк в Тернополи 2000 кличе: о. І. Паcіку, о. Ст. Ратича в Тернополи і д-ра Керничного в Чернигівцях, 614) М. Хомин в Товстім 1000 кличе: о. Т. Курпяка, д-ра Ст. Мудрецького в Тлустім і М. Сиваківну в Свидовій, 615) чит. „Просвіти" в Перемишлянах 10.000 і кличе чит. „Просвіти" в Янчині, Дусанові і Кореличах.

Голодній Україні.

По 500 Ольга Головацька, Йосафат Мельник, Марія Мельник, Олексій Ґоральовський, Гар. Яцків, П. М., 400 Анна Головацька, по 300 Теодор Задорожний, Кочмарський, по 200 Лев Барович, Михайло Барович, Михайло Ткачик, Степан Біляк, Яків Лисяк, по 100 Семен Пережук, Антін Зварич, Василь Якимець, Володимир Юзич, Петро Турчин, Щербак, Іван Будковський, проф. Посацький 500 нім. марок.

На вкл. кн. 13.380 „Дністер" зложили від 1. липня до 31. липня, Н. Даниш Станиславів за ком. Г. У. 736.364, д-р Ладика за ком. Тернопіль 600.000, Н. Даниш Станиславів за Пов. ком. Г. У. 511.865, Покутський Союз 400.000, д-р Антін Горбачевський Юрків 300.000, о. С. Бараник Жовква збірка 300.000, Збірка з Рогатина 255.000, Чит. „Просвіта" Тисьмениця 243.905 50, Громада Вилинів 229.104, Повітова Ком. Заліщики 210.316, П. К. К. за Комітет Перемишля 200.000, о. Осип Козельський Збараж 160.831, V. сек. Перем. Епарх. Помоч. Перемишль 152.000, І. Колбур зб. в пов. Самбір 142.915 Комітет в Городенці 135.390, Пов. Ком. Гол. Україні Бучач 131.872 м. п., о. В. Глібовицький Жабє Ільця 122.000, Ст. Котовська Рава Руська Пов. К. Г. У. 117.478, Пов. Ком. для Г. У. Бучач 114.844, Комітет Бориня 110.640, Парохія Золочів 108.239, о. Л. Нестор Висівці 107.165, о. Г. Самбурський Коломия 107.000, Чистий дохід з 2-х конц. Бандуристи 101.850, Збірка Громади Дрогобич 100.000, о. В. Вергун Косів, 100.000, В. Дідух Русів 100.000, о. М. Гнущевський збірка від Пар. Дора і Яремча 100.000, Збірка О. Плакидою Ст. Скалат, Помуниківка і Новосілка 100.000, Пов. Яворів чер. Нар. Дім 100.000, Павло Банах Сокаль збірка 98.468.

ОПОВІСТКИ.

Проба спів. Т-ва „Боян" у Львові нині, второк, 26, о год. 7·50 вечером в домівці „Бояна". Проситься о численну участь. 1—1

Концерт „Бандуриста" заповіджений на 1. жовтня в Камінці Стр. не відбудеться. 1—1

Вписи на однорічний курс торговельний відбуватимуться в домівці Горговельної школи „Просвіти" у Львові ул. Корнякта 1 в пятак і суботу 29. і 30. с. м. від 10·30—11·30. Предложити треба матуральне свідоцтво. — **Управа курсу.** 1—2

Співаки, члени й нечлени тов. „Бандурист", зійдуться в середу 27. ц. м. о год. 7. вечером в малій салі Муз. Тов. ім. М. Лисенка на пробу хору на перенесения тіла бл. п. Олекси Мишуги. — Виділ Т-ва „Бандурист". 750 1—1

Дрібні оголошення.

АДВОКАТ у Львові пошукує від 1. падолиста с. р. рутинованого конціпієнта, по змозі з правом субституції. Зголошення з поданням условин і короткого curriculum vitae надсилати до адміністрації „Діла" під „Адвокат". 632 5—?

МОТОРИ ропні від 6 до 120 HP. машини, млинське каміння, трансмісії, паси по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ" Львів, Баторого 4 26—30

ПРОДАМ, з причини виїзду одноморговий, опаркачений сад (поверх 500 овочевих дерев в Мисловій коло Підволочиск. Близшу відомість подасть: Марія Тірхльова (Alliance) Львів ул. Панська ч. 3. 715 3—3

ВАПНО, цеглу, дахівку, бляху, цемент, машини, мотори вальці, каміння продає „УБУС" Львів, Оссолінських 6. XVI 2—20

КОНЦИПІЄНТ, з трилітною провінціональною практикою глядає посади. Т. Т. poste restante Крукеничі к. Мостиск. 730 2—3

ПОШУКУЮ сейчас інструкторки для 3 учениць з кляси III, V і VI гімназ. Винагорода після умови. — о. Юліян Адріянович Тустановичі. 704 4—5

ПОШУКУЮ інструктора (ки) до двох паничочок з кляс VI. і VII. гімн. клясичної на село. Услівя: ціле удержання і доплата місячно мп. 50.000. — Оферти слати до Адміністр. „Діла" під „Д. М.". 722 3—3

ЧЛЕН редакції „Діла" просить в української інтелігентної родини одну кімнату. — Адмістр. „Діла".

ВАЖНЕ для Пань і Панів! Приймає жіночі і мужеські капелюхи до перефасонування після найновійших віденських моделів в великім виборі. Для приїздних виконує в 24 годинах, фабрика капелюхів Й. Ґоттліба Львів площа Стрілецька 15. 711 3—3

УЧИТЕЛЯ ЧУЖИХ МОВ до ведення курсів англійської і французької мови пошукує Союз українських приватних урядників Галичини у Львові. Зголошення приймається в домівці „С.У.ПР.У.ГА." вул. Оссолінських ч. 15/II. пов., від год. 4—5 пополудні. 745 1—3

ДВОХ кравецьких челядників приймає кравецька робітня українського Дому Інвалідів, при вул. Софії ... — Зголошення сейчас. XXII 3—3

СТУДЕНТ ПРАВ глядає осібної комнати разом з харчем при родині. Платить харчами. Зголошення до Адміністрації під „Харч". 744 1—1

ФОРТЕПЯНИ і піяніна, солідне строєння направа, оцінка, купівля, продаж. Також на провінції. Адміністрація під „Стройтель В". 752 1—4

ДВОХ П[illegible] везнаних мені з назвиск — [illegible] що покій винаймлений ними [illegible] Лісній ч. 6. не може бути [illegible] до ужитку. — Мриглоцький 740 1—1

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЮ П. Т. Панів, котрі зголосилися обняти лекцію у мене, що лекція занята. — о. А. Трешневський, Старява п. Хирова. 739 1—1

ПРИЙМУ [illegible] з нижчих клас гімназ., можу [illegible] французької та італійської бесіди, радо виїду на село, проваджу хор. — Зголошення до Адміністрації під „Репрезентант". 738 1—1

ДУБЕЛЬТІВКА Hameriess бельг. „Pieper" kal. 16. з ютт. футералом до продажі в дентистичнім заведенню д-ра Фріда вул. св. Миколая 20 (ріг вул. Зиблікевича) — ст. трамв. К. D. XX 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Адвокат і оборонець в карних справах

Д-р Степан Баран

веде адвокатську канцелярію

В ТЕРНОПОЛІ, вул. 3. МАЯ ч. 5

(готель Адлера, побіч Нар. Торговлі). 67 11-?

ПОДЯКА.

Отсим складаю прилюдну щиро-сердечну подяку Всеч. ОО. рад. Д. Лопатинському, Ів. Рудовичеви, бувшим катехитам Покійної сестри Ангелини за безінтересовну участь в похороні — як рівнож всім знайомим і товаришкам Покійної, які зволили віддати послідну прислугу Покійній. Замісць вінця на домовину Покійної складаю 10.000 Мп. на „Рідну Школу". — Степан Гайдучок, брат. 751 1—1

ПОДЯКА.

Прибиті важким горем, котре стрінуло нас, забираючи найдорощого Мужа і Батька, бл. п. д-ра МИХ. ЯРЕМКЕВИЧА, почуваємося до обовязку в тій дорозі зложити щиру подяку всім Вп. Паням і Панам, котрі потрудилися віддати Йому останню прислугу. В першу чергу дякуємо Всеч. Духовенству: о. канонікам: Ольшанському, Мокрицькому і Колодієви, оо. парохам: Приймі, Трешневському і Волошинському, Вп. Громадянству міста Хирова, Церковному Брацтву, членам чит. „Просвіта", Вп. академікам з Хирова, які постаралися надати похоронови характер народньої маніфестації та хорови хирівських і добромильських акад. і перемиських гімназистів. Вкінці складаємо щиру подяку Вп. інж. радн. Осостовичеви і Його робітникам за уладження могили.

753 1—1 МАРІЯ І ЮРА.

Старшина Кружка У. П. Т. в Тернополі повідомляє, що

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Кружка відбудуться в пятницю дня 29. вересня н. п. о 3. год. попол. в салі „Міщанського Брацтва" з таким порядком:

1. Відкриття зборів і відчитання протоколу з попередніх заг. зборів.
2. Звіт уступаючої Старшини і контрольної комісії за р. 1921 і 1922.
3. Вибір нової Старшини і контрольної комісії.
4. Внески і запити. 748 1—1

МАШИНИ до виробу цементових дахівок, - ХРЕСТИ ДЛЯ ЦЕРКОВ, ГРОМОЗВОДИ, ВІКНА, СХОДИ, ОГОРОДЖЕННЯ, ЗАЛІЗНІ ЛІЖКА ДЛЯ БУРС, ДЕСЯТНІ ВАГИ і всілякі роботи входячі в круг слюсарських 480 виробів виготовлює 0—10

Михайло Стефанівський

у Львові, [illegible], Варстатова ч. 10. (між вул. [illegible] рогом з Кор[illegible]ого).

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Тов-а „Українська Захоронка"

У ЛЬВОВІ

відбудуться 10. жовтня н. р. в домівці „Української Бесіди" (Народний Дім) о г. 5. по пол. о отсим порядком нарад:

1. Відчитання протоколу з попередних Заг. Зборів.
2. Звіт виділу з діяльности.
3. Звіт контрольної комісії.
4. Вибір голови, 10 виділових і 3 заступників.
5. Вибір контрольної комісії.
6. Внески і запити.

Коли би о год. 5. попол. не було приписаного статутом комплету, відбудуться того самого дня і в тім самім місци о год. 5·30 попол. другі загальні збори з з правом рішаючих ухвал без огляду на число присутних членів.

Львів, дня 21. вересня 1922.

За Виділ тов. „Українська Захоронка".

о. А. Куницький, голова. Е. Ґашинський в. з. секретар.

Перша львівська парова ФАБРИКА МИЛА

Р. РЕДЕРА

ЛЬВІВ, вулиця Панська ч. 7.

Поручає знані зі своєї доброти мила до прання з витиском „РЕДЕР", що містить у собі 65% товщу найліпшої якости.

3-3 XXIV.

Позір! Читайте!

Відбито на машині до писання пєси, що легко надаються до аматорських вистав:

1) „Розумний і дурень" — Тобілевича, на 5 дій, ціна 900 мп.
2) „Нахмарило" — Грінченка, на 3 дії, ціна 800 мп.
3) „Не співайте півні — не вменшайте ночі" — Васильченка на 3 дії, ціна 700 мп.
4) „Як ковбаса та чарка — то минеться й сварка" — Старицького на 1 дію, ціна 600 мп. — Ціни без пересилки.

Замовляти на адресу:

В. Завадський Львів, Ринок 43/I.

690 Можна за післяплатою. 2—3

КНИГАРНЯ

:: Ставропигійського Інститута ::

продає:

Церковний Устав на 1923 р.

зладжений д-ром Т. Мишковським.

689 Ціна 500 мп. 2—3

Друкарня і фабрика печаток

:: :: І. ФРІДМАНА :: ::

ЛЬВІВ, вул. Синстуська ч. 2 і 4.

виготовляє гарно і дешево всілякі друки та печатки.

XXIV 1—2

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ на рік 1923

зладжений о. ОМ. ҐОРЧИНСЬКИМ, апробований всіми трьома Преосв. Ординаріятами

749 1—3

враз з календарем на рік 1922.

накладом Тов. ім св. Павла

появиться в розпродажі д. 1. жовтня ц. р.

Чистий дохід на будову дому священичих вдів і сиріт.

Повітова Січ у Львові

736а уладжує 1—1

в суботу, дня 30. вересня ц. р.

в комнатах „Української Бесіди" в Народнім Домі

Великі Вечерниці

з ТАНЦЯМИ, ТОМБОЛЕЮ, ПОЧТОЮ і т. д. — МУЗИКА САЛЬОНОВА. — Початок о год. 9. веч. — Стрій довільний.

П. Т. ГРОМАДЯНЕ!

Передплачуйте обширніший підручник

746 В. КУЧЕРИ: 1—6

„Про садівництво і зужиткування овочів".

— — 2 томи, около 400 стор., ілюстр. — —

Ціна 2000 мп

Адреса: В. КУЧЕРА, ЗАЛІЩИКИ.

15 прц. доходу на „Голодну Україну“.

Накладом Українського Товариства допомоги емігрантам з Великої України у Львові в скорім часі появиться

ВЕЛИКИЙ КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ НА РІК 1923.

при співучасти видатних сил Соборної України.

Оголошення фірм, адреси лікарів, адвокатів, нотарів приймається до 15. жовтня ц. р. Ціна оголошень: 1 сторінка 38.000 Мп. 1/2 сторінки 20.000 Мп., 1/4 сторінки 12.000 Мп: 1/8 сторінки 8.000 Мп. Подання адреси 4.000 Мп. Увага: гроші висилається з гори враз з замовленням. — На співробітництво дали згоду: Доц. Унів. Евген Архипенко, д-р Степан Баран, проф. унів. Леонід Білецький, Микола Вороний, інж. Евген Голіцинський д-р Дмитро Донцов, Володимир Дорошенко, Володимир Гнатюк, адв. Михайло Корчинський, проф. унів Ростислав Лащенко, Іван Липа, Аполінарій Маршинський, д р Ярослав Олесницький, проф. унів. Іван Огієнко, інж. Юліян Павликовський, Вол. Самійленко, Вал. Садовський, інж.-арх. Сергій Тимошенко. — Проект окладинки ласкаво погодився виготовити артист-маляр Петро Холодний. Редактори: проф. Л. Білецький і Віктор Завадський. — Адміністрація календаря: Львів, Ринок 43, I. п. 2—?

КАПУСТУ в головах, цибулю, чеснок і иншу огородовину найрадше вагоново закупить

643а 4-10

САДІВНИЧО-ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕННЯ

Л. Терпиляка, Залуква-Галич.

Перше Американське ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ **І. Вайнґартена** Дент.-техніка, орд. від 9—6 в **Станиславові**, вул. Липова 12. — Телефон 518. II.

ВИКОНУЄ: американські корони і містки, найідеальніші штучні зуби, без гумового підвебіння — ЩОКИ без пер спіральних а лишень при помочи тиснення воздуха дуже добре тримаються, при кусанню і бесіді зовсім не перешкаджають. Вириваннея зубів без болю при помочи „Andrenal-ю“. — Гостям з провінції і в наглих случаях виконується роботу протягом одного дня. Урядникам дасться 20% знижки.

ЦЕРАТИ відпрасовані і на метри

фіранки — капи на ліжка
портієри — обруси — 3-9
хідники — меблеві матерії
дивани — матераци і сінники
лінолеум — стори до вікон

ТАПЕТИ в найбільшім виборі поручає

Е. Нічанес і А. Марґулес
Львів, Сикстуська 18.

БІЛЛЯ ГОТОВЕ

і на замовлення після міри в краєвій фабриці білля

ШИМОНА РАДА
Львів, Словацького 2

Зофіри, полотна в найліпшій якости та по дешевих цінах. 7-10 XXIV.

ЛЬВІВСЬКА ПАРНЯ

ВУЛ. ЖОВКІВСЬКА 40.
747 (біля залізничої рампи) 1-2

знана як найліпша камінна парня по цілковитім відновленню ново уряджена

відкрита
з днем 20. вересня ц. р.

Купелеві години: для мущин що дня від год. 7 рано до 6 вечером, для жінок що дня від 1 год. попол. до год. 6 вечером.

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТ.-ТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
д-ра Е. ПЕНСКОГО давнійше
д-ра Ф. Ґрубера
СТАНИСЛАВІВ, вул. Більчевського 8, проти театру ім. Монюшка, виконує всякого рода праці входячі в крух дентистики. Пацієнтів з провінції полагоджується в 24 годинах.
723 2—3

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від 20. вересня 1922 р. атракційний архитвір американської фабрики „Universal“ Film Mfg. Co. в Новім Йорку на підставі Данила Дефо п. з.:

„РОБІНЗОН КРУЗО“

Все, що вимріяла найсміліща фантазія славного англійського письменника Данила Дефо, відтворила американська фабрика з найбільшою точністю. Сей архитвір заохочує молодь та зворушує старших.

ПЕРША ХРИСТІЯНСЬКА ТОРГОВЛЯ РІЛЬНИЧИХ МАШИН І ГОСПОДАРСЬКИХ ЗНАРЯДІВ

:: І. ЛЕВИЦЬКОГО ::

в СТРИЮ, площа Торговиці (власний дім).

Має на складі кератові молотільні, ручні керати Січкарні, млинки до чищення збіжа. — Вертгаймівські каси. — Власна фабрика плугів.
687 Продаж по фабричних цінах. 5-6

Ширіть наш часопис!

ЕЛЕҐАНТНІ ОСІННІ

РАҐЛЯНИ

в маґазинах мужеської і дитячої конфекції

КЕРНЕР

Львів, Трибунальська ч. 6.

Звісна першорядна українська цукорня
692 4—5
:: Данила Стецькова ::
при вул. Миколая 7.,
поручається українській Публиці.

ВЗУТТЯ вибагливе і звичайне, заграничне і краєве по найдешевших цінах — гурт. і детайльно до набуття у фірми:
А. Круман і Б. Фрухтер
Львів, РИНОК Ч. 29, в пасажі Андріолього.
473 3-16

ПИТНИЙ МІД „СТАРОСТА“

виключно на правдивому пчільному меді фірми

:: І. А. БАЧЕВСКІ ::

ЛЬВІВ, Знесіння коло Львова. XXIV. 2-2 **Рік заложення 1782.**

Кождий пасічник повинен мати книжечку

МИКОЛИ МИХАЛЕВИЧА

ПАСІКА

або наука про те, що треба знати, чого постаратися, та як що коли робити, щоби пасіка все добре велася.

Головний склад в Книгарні
Ставропигійського Інститута в підвалині
Українського Педаґоґ. Тов-а
XVIII ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 2. 2—2

Українські Ґаздині!
ПОЗІР!!!
Купуйте всі споживні товари лише у наших Інвалідів у ЛЬВОВІ
при вул. Валовій 31.
Не жалуйте кілька кроків ходу. — Товар першої якости по конкуренційних цінах.
2—10 XXI.
Памятайте про народний обовязок!

ВУГЛЕВЕ БЮРО

В. ТІҐЕР
Львів, Пасаж Гавсмана 9.
приймає замовлення на горішношлеський і краєвий вугіль, також і кокс по конкуренційних цінах з швидкою доставою.
724 3 5

Найбільше люблений і найбільше поширений часопис
для дітей і молоді

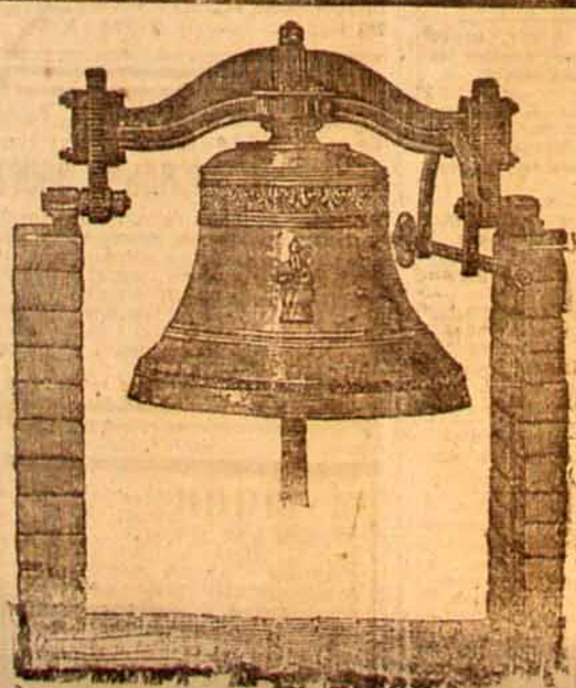
„Наш Приятель“

повинен бути в руках кождої української дитини.

Піврічна передплата 240 мп. (6 ческих кор. 30 центів).

Адреса Редакції і Адміністрації:
Львів, вул. Коперника 36.

Замовлення в Америці: Orphange Book Store, 832 N. 7-th Str. Philadelphia, Pa.
507 6—6

Багато листів з подякою!

НАЙЛІПШІ ДЗВОНИ

з передвоєнного матеріялу
достарчає під ґарантією 362 9—20

„РИЗНИЦЯ“

ТОВАРИСТВО ЗАР. З ОБМ. ПОР.

В САМБОРІ

ДЗВОНИ ДОСТАРЧАЄ В ПРОТЯГУ 1 МІСЯЦЯ.
ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ДАЄ ВІДВОРОТНОЮ ПОЧТОЮ.

За редакцію відповідає Володимир Целевич.

З друкарні Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.